

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

УСТАНОВА ЗА СМЕШТАЈ

Геронтолошки центар „Сомбор“

Сомбор

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ГЕРОНТОЛОШКОГ ЦЕНТРА „СОМБОР“

СОМБОР

ЗА 2016. ГОДИНУ

Сомбор, 14. фебруар 2017.

САДРЖАЈ ИЗВЕШТАЈА

I	ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О УСТАНОВИ ЗА СМЕШТАЈ.....	3
II	УВОДНИ ДЕО	3
II 1.	Обухват извештаја о раду.....	3
II 2.	Основа за израду извештаја	3
II 3.	Намена извештаја	3
II 4.	Делатност установе	3
II 5.	Извештавање и разматрање извештаја	4
III	УСТАНОВА КАО ПРУЖАЛАЦ УСЛУГА.....	4
III 1.	Организација и услови рада.....	5
III 2.	Запослени радници.....	6
III 3.	Обука и усавршавање радника	7
III 4.	Сарадња са другим актерима	7
IV	КОРИСНИЦИ УСЛУГЕ СМЕШТАЈА	8
IV 1.	Укупан број корисника домског смештаја на активној евиденцији	8
IV 2.	Социо – анамнестички показатељи корисника	9
IV 3.	Флукуација корисника	13
IV 4.	Насиље над корисницима	15
IV 5.	Здравствена заштита	15
V	СТРУЧНИ РАД.....	16
V 1.	Стручни социјалн рад и рад психолога	16
V 2.	Културно - забавне, рекреативне и радно – окупационе активности.....	18
VI	ОСТАЛЕ УСЛУГЕ КОЈЕ УСТАНОВА ПРУЖА	19
VI 1.	Помоћ и нега у кући.....	19
VI 2.	Службе у функцији делатности.....	20
VII	ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА	21

I ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О УСТАНОВИ ЗА СМЕШТАЈ

Установа за смештај: ГЕРОНТОЛОШКИ ЦЕНТАР „СОМБОР“
Место (општина/град): Сомбор
Година оснивања: 1955.
Директор: Зоран Дрча – дипломирани економиста
Е-mail: office@gcsombor.org.rs
Адреса и поштански број: Првوماјски булевар бб, 25000 Сомбор
Телефон/факс: 025.440.540 / 025.442.021

II УВОДНИ ДЕО

II 1. Обухват извештаја о раду

Извештајем о раду су обухваћене: врста и број услуга које се пружају корисницима домског смештаја, број и структура корисника на смештају, сарадња са другим актерима приликом пружања смештаја корисника, број и структура запослених, обука и усавршавање радника, отворени облици социјалне заштите и заједничке службе, за предметну годину.

II 2. Основа за израду извештаја

Полазну основу за израду Извештаја о раду (у даљем тексту: Извештај) представљају: дефинисана делатност Геронтолошког центра „Сомбор“ (у даљем тексту: Установа) у погледу социјалне заштите и смештаја старијих лица, делатност дефинисана одлукама Скупштине Града Сомбора за поверену делатност Установе, законска и подзаконска акта из области социјалне заштите, те нормативна акта Установе.

На основу Статистичких извештаја дефинисаних ексел табелом и добијених извештаја о раду организационих јединица и служби, извршено је сагледавање и критички осврт на постојеће стање, те уочене тенденције промена у раду Установе.

II 3. Намена извештаја

Комплетан Извештај је намењен извештавању и расправљању на: Надзорном и Управном одбору Установе, Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Републике Србије (у даљем тексту: Министарство), Републичком заводу за социјалну заштиту, Покрајинском секретаријату за социјалну политику, демографију и равноправност полова АП Војводине (у даљем тексту: Секретаријат).

Делови извештаја су намењени: Заводу за јавно здравље Сомбор (у даљем тексту: Завод) у делу који се односи на здравствену заштиту корисника), Скупштини Града Сомбор (у даљем тексту: Град) у делу који се односи на отворене облике заштите.

Делови извештаја су намењени: грађанима путем интернет презентације у делу прилагођеном медију, запосленима Установе у делу прилагођеном потребама служби.

II 4. Делатност установе

Основна делатност Установе је социјална заштита старијих лица, која се остварује обезбеђивањем и пружањем следећих услуга:

1. *Домског смештаја* – која подразумева услуге становања, исхране, неге, здравствене заштите, стручног социјалног рада, са палетом рекреативних, образовно – информативних, радно – окупационих и рехабилитационих

садржаја и активности; у зависности од потреба, способности и интересовања корисника, те од степена очуваности њиховог менталног и физичког здравља;

2. *Помоћи и неге* – које се пружају изнемоглим, оболелим, инвалидним и другим старијим лицима чија је способност умањена, остарелим лицима која су без породичног старања и другим лицима која нису у стању да се старају о себи и брину о својим потребама, а које се обављају у њиховим становима или кућама.

Поред основне делатности, Установа обавља и споредне делатности, међу којима је приоритетно пружање угоститељских услуга трећим лицима која долазе у посету корисницима, који се обавља у оквиру Службе смештаја и угоститељства.

II 5. Извештавање и разматрање извештаја

Сагледавањем нивоа реализације Програма рада Установе, сачињава се Извештај, који представља предмет разматрања и усвајања од стране надлежних органа Установе, Републике и Аутономне Покрајине.

Сепарати Извештаја, у адекватним стручним деловима, се достављају: Граду, Заводу, грађанима и запосленима Установе.

III УСТАНОВА КАО ПРУЖАЛАЦ УСЛУГА

Установа се позиционира на примену институционалних и ванинституционалних облика заштите, планирањем и спровођењем стручних послова рехабилитације, ресоцијализације, реинтеграције и предузимања мера организације што квалитетнијег живота корисника услуга.

Смештај корисника Установе се врши по следећим објектима:

Табела 1. Смештајни капацитет објеката

К а п а ц и т е т		
Објекат	По објекту	Укупно
Дом пензионера	141	310
Дом за негу и стара лица	169	
Зграда	140	
„Поздер“	17	
„Гњатовић“	12	

Дефинисани оквир смештајних капацитета, карактеристике структура соба:

Табела 2. Структура соба

Структура смештаја		
Категорија смештаја	Број јединица	Број места категорије
Једнокреветни апартман / гарсоњера	99	99
Двокреветни апартман / гарсоњера	21	42
Двокреветна соба	2	4
Трокреветна соба	32	96
Четворокреветна соба	1	4
5-9 кревета у соби	13	65
У к у п н о	168	310

Збрињавање корисника Установе током 2016. године је реализовано трендом илустрованим следећом табелом:

Табела 3. Смештајни капацитет и број корисника

Капацитет домског смештаја			
Капацитет	Укупан број корисника 1.1.2016. – 31.12.2016.	Нови корисници током 2016. године	Корисници на дан 31. децембра 2016.
310	346	120	245

Функционисање и одржавање Установе карактерише читав низ проблема, како у погледу текућег, тако и инвестиционог одржавања, и то:

1. Грејање у Дому за негу и стара лица је у алармантном стању и захтева хитне инвестиције;
2. Кухиња у Дому пензионера је крајем године стављена ван функције захтевом санитарне инспекције;
3. Прокишњавање крова на Дому пензионера поприма алармантне обресе;
4. Стање инсталација у оба објекта је на нивоу акцидентних свакодневних интервенција које превазилазе средства и расположиве ресурсе Установе;
5. Потреба реконструкције електро и вентилационих инсталација, чиме би се створили услови за стављање у погон нових машина за прање, сушење и пеглање веша;
6. Неадекватан квалитет и недовољан број: лежајева, ормара, столова и столица, опреме за кухиње, ТВ и видео подршке корисницима;
7. Уградња опреме за противпожарну заштиту, и реконструкција осветлења у оба дома;
8. Возни парк је сведен на један комби и очекивано санитетско возило из средстава Министарства; и
9. Недостатак информационо комуникационих средстава неопходних за оптимално функционисање Установе.

Приступачност објектима Установе особама са физичким инвалидитетом и немоћним старијим особама је праћена постојањем рампи, постојањем лифтова који су на граници исправности (напомена: један спрат не располаже са лифтом), повезаношћу ламела мостовима, те недостатком адекватних рукохвата и тоалета у приземљу.

У погледу информисања корисника о услугама потребно је констатовати постојање брошура о правима и услугама у Установи намењених корисницима, постојању огласних табли у Установи, те постојање официелног сајта са доступним подацима о услугама и функционисању Установе, односно одређени број штампаних медија на дневном нивоу са информисањем на српском и мађарском језику.

III 1. Организација и услови рада

У погледу организационе структуре Установе, евидентна је диспропорција организационих јединица дефинисаних Статутом¹ и Правилником о организацији и систематизацији послова² Установе, која се заснива на организационим јединицама:

¹ Донет 2013. године – добијена сагласност Оснивача.

² Донет 2006. године – добијена сагласност оснивача, али није у сагласности са већеим Статутом, односно Правилник о организацији и систематизацији послова – донет јануара 2016. године, за који није добијена сагласност Оснивача, а организациона структура усклађена са Статутом.

1. Дом пензионера – са службама: социјалног рада, отворених облика социјалне заштите, здравствених услуга, исхране, вешераја и хигијенског одржавања објеката.
2. Дом за негу и стара лица – са службама: социјалног рада, здравствених услуга, исхране, одржавања објеката и обезбеђења, вешерај и хигијенског одржавања објеката.
3. Смештај и угоститељство.

У Установи се, ради обављања правних, финансијских и административних послова, организују следећи сектори:

1. Правно административних послова, и
2. Финансијских послова.

Саставни део интегралне услуге корисницима смештеним у Установу представља услуга исхране. Оба дома имају скромно опремљене кухиње и недовољан број и квалификован кадар, уз делимичну примену НАССАР система.

Установа нема систематизовано место нутриционисте, тако да се одговорност за квалитет исхране лоцира на Комисију за усвајање јеловника, консултације са установама, нутриционистом и сугестије корисника услуга.

Сви запослени у кухињи су обављали санитарни преглед у прописаним роковима, а Санитарна инспекција је остваривала увид у анализе узорака хране оброка у обе кухиње.

Установа је 23. маја 2016. године поднела захтев за издавање лиценце за пружање услуге смештаја. Током трећег квартала је дошло до промене управљачких и руководећих структура, након чега је констатован низ недостатака (наведених у претходним сегментима Извештаја), па се наставак процеса лиценцирања очекује након отклањања наведених недостатака.

III 2. Запослени радници

Обављање делатности Установе обезбеђивало је 118 запослених радника, при чему је радни однос на неодређено време имало 98 радника, 16 радни однос на одређено време, а 4 радника су била ангажована по основу уговора о допунском раду.

Структура запослених на неодређено време је: 2 руководећа, 5 стручник радника и сарадника, 20 пружаоца неге, 19 здравствених радника, 46 техничких и 6 административно – финансијских.

Уговором о раду на одређено време ангажован је 1 стручни, 3 пружаоца неге, 5 здравствених, 1 административно – финансијски и 6 техничких радника, односно 4 ангажована у области здравствених услуга по основу уговора о допунском раду.

У оквиру пројекта „Помоћ и нега у кући“, у сарадњи са Градом и Центром за социјални рад (у даљем тексту: Центар), током године било је ангажовано 65 запослених на одређено време, на пословима геронтодомаћице.

Установа није добила сагласност за заснивање радног односа потребних области делатности и поред значајног природног, одлива због одласка у пензију, односно случај суицида запосленог.

III 3. Обука и усавршавање радника

Организацији различитих облика стручног оспособљавања и усавршавања запослених није се посвећивала адекватна пажња, што је нарочито битно у погледу професионалног стручног кадра у области иновирања знања и стицања нових вештина.

Недовољна организација, изостанак систематске координације активности везаних за стручно оспособљавање и усавршавање, изостанак планова едукације, подстицање стручних радника на писање стручних радова, организовање стручних скупова, само су неки од проблема који неминовно указују на недовољно активности у овој области.

Активности су сведене на 2 евидентирана програма обуке акредитована у систему социјалне заштите, те 2 ван система социјалне заштите.

Евидентно је непостојање евиденције о планираним и реализованим обукама и усавршавањем, а формирање Комисије за стручно усавршавање се намеће као неминовност у овој области.

III 4. Сарадња са другим актерима

Установа је 2016. године сарађивала са следећим органима, установама и институцијама, и то:

1. Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања – у смислу подношења Извештаја о раду, реализације планираних пројеката и набавке опреме за вешерај и санитетског возила;
2. Секретаријатом за социјалну политику, демографију и раноправност полова – у смислу предлагања Програма рада, достављања Извештаја о раду, предлога пројеката и потребних средстава за инвестиционо одржавање, са циљем подизања квалитета услуга корисницима;
3. Републичким заводом за социјалну заштиту – у смислу достављања Програма о раду и Извештаја о раду, те сарадњи пружања стручне помоћи;
4. Сарадња на локалном нивоу Сомбора – у оквиру сарадње са:
  - 1) Скупштина Града и Градско веће: одвијање сарадње достављањем сепарата Програма рада и Извештаја о раду, реализацијом пројекта „Помоћ и нега у кући“, предлога за финансирање из надлежности локалне самоуправе;
  - 2) Републички завод за здравствено осигурање – Филијала за Западно Бачки округ: достављањем Плана рада у области здравствене заштите, са дефинисаним врстама и бројем услуга, те финансирања одређеног броја запослених, набавке лекова и санитетског материјала;
  - 3) Завод за јавно здравље Сомбор: одвијање сарадње достављањем сепарата Програма рада и Извештаја о раду, санитарним прегледом запослених, испитивања енергетске вредности оброка, провере исправности хране, опреме и прибора;
  - 4) Дом здравља „др Ђорђе Лазић“ Сомбор: у погледу примарне здравствене заштите и лабораторијске дијагностике;
  - 5) Општа болница „др Радивој Симоновић“ Сомбор: у погледу консултација и специјалистичких прегледа, стерилизација медицинског инфективног отпада, обављања стручне праксе;

- 6) Центар за социјални рад Сомбор: пуна професионална координација и сарадња у области социјалне заштите и геронтопрограма;
  - 7) Ветеринарски специјалистички институт Сомбор: лабораторијско испитивање хране;
  - 8) Донатори: Дирекција за робне резерве АП Војводине и приватни донатор;
  - 9) Средствима јавног информисања: у погледу пружања информација грађанима путем електронских и штампаних медија, пословању Установе, информисања о новим пројектима и догађајима;
5. Образовне установе:
- 1) Средња медицинска школа др Ружица Рип“: у погледу реализације практичне наставе ученика;
  - 2) Средња економска школа: у погледу реализације практичне наставе ученика;
  - 3) “Academy Oxford – Agent“: реализација праксе неговатељица, куvara, мушких фризера;
  - 4) Отворени универзитет „Знање“: у смислу пословне сарадње;
  - 5) Школа за основно образовање одраслих: у смислу пословне сарадње.

Организовање различитих културно – забавних и спортско – рекреативних садржаја, праћено је сарадњом са научним, јавним, уметничким и спортским личностима и организацијама.

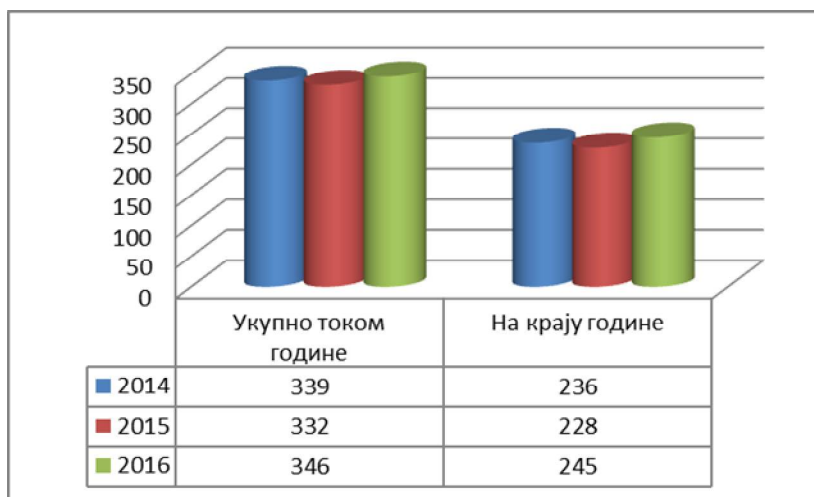
IV КОРИСНИЦИ УСЛУГЕ СМЕШТАЈА

Број корисника Установе током 2016. године је укупно износио 346, од чега је 138 корисника мушког и 208 корисница женског пола. На дан 31. децембра 2016. године у Установу је било смештено 245 корисника, при чему је 100 корисника мушког и 145 корисница женског пола.

IV 1. Укупан број корисника домског смештаја на активној евиденцији

Попуњеност капацитета на крају године је износила 79,03%, а приходи потенцијалних корисника у односу на постојеће цене су опредељујући фактор попуњености капацитета Установе.

Графикон 1. Тренд кретања броја корисника

Као што се може закључити из претходног графикана, за разлику од претходог периода, присутно је повећање од 7% броја корисника услуга на крају године, односно 4% корисника укупно током 2016. године.

IV 2. Социо – анамнестички показатељи корисника

Током извештајног периода у Установи је боравило 346 корисника, од чега је примљено укупно 120 нових корисника. На крају извештајног периода 7 мушких корисника било је на листи чекања за услугу смештаја.

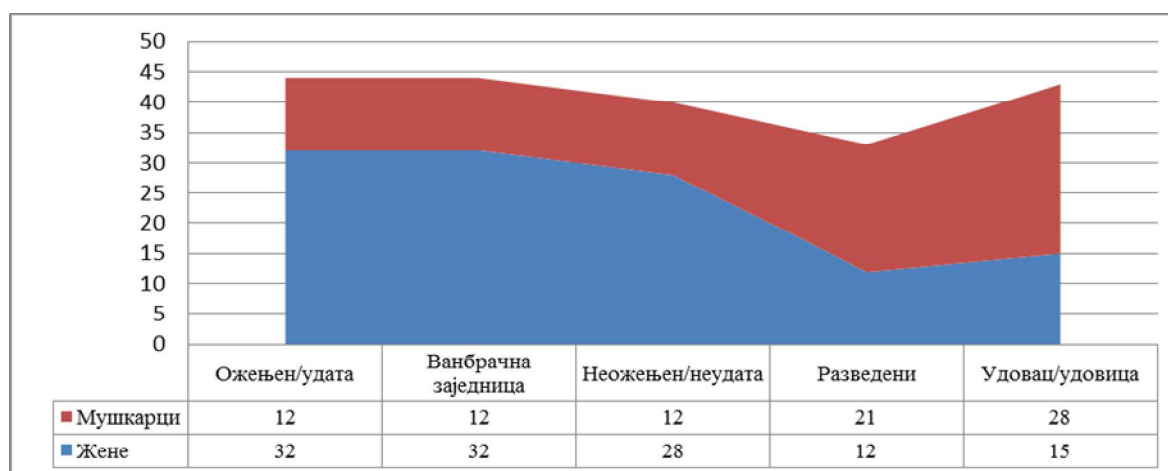
Табела 4. Структура корисника према узрасту и полу

Узраст	Мушки		Женски		У к у п н о	
	Укупно 2016.	На дан 31.12.2016.	Укупно 2016.	На дан 31.12.2016.	Укупно 2016.	На дан 31.12.2016.
До 64 године	27	24	20	18	47	42
65-79 година	70	50	100	76	170	126
≥80 година	41	26	88	51	129	77
УКУПНО	138	100	208	145	346	245

За разлику од ранијих периода, евидентно 17,14% корисника потиче из групе до 64 године старости, при чему је 51,42% корисника, како мушких тако и женских, из структуре 65-79 година старости.

Обзиром на укупан број корисника током 2016. године од 346, према брачном статусу корисника пред смештај у дом, можемо констатовати:

Графикон 2. Брачни статус корисника пред смештај у Установу

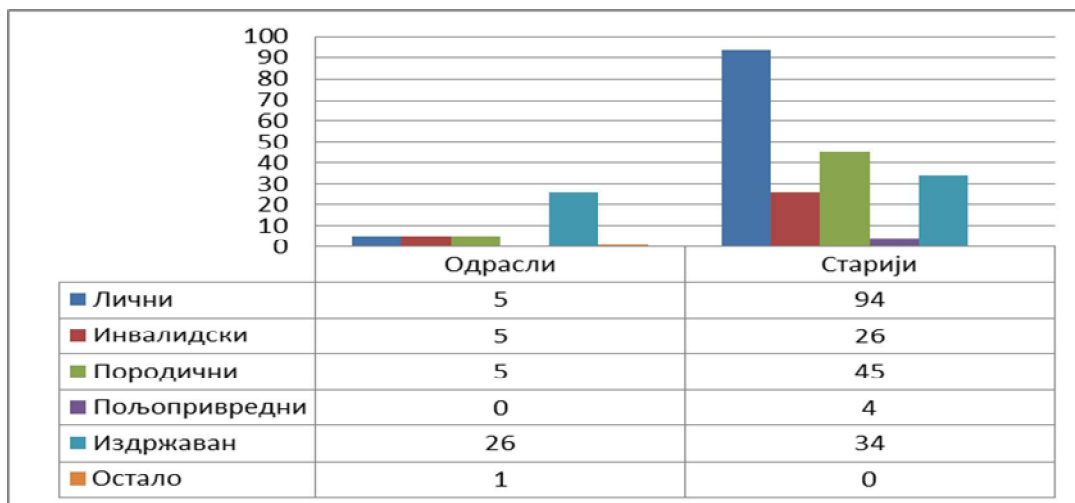
Показатељи, укупног броја корисника, указују на присутност 138 корисника и 208 корисница смештаја у Установи, при чему доминира 89% корисника без супружника.

Породични статус корисника пред смештај у Установу карактеришу: 148 корисника – што представља 42,77% је живело само, док је 60 корисника живело са партнером, 82 корисника са децом и унуцима, а 56 корисника је живело са другим сродницима.

У погледу образовног статуса настављен је тренд, да 186 корисника представљају лица са основним образовањем – што чини 53,75%, без школе 51 корисник, са средњом и квалификованих лица је 90, а само 19 корисника или 5,49% има високо или више образовање.

Пензијски статус корисника који су на дан 31. децембра 2016. године користили смештај у Установи, илустрован је следећим графиканом:

Графикон 3. Пензијски статус

Од 245 одраслих корисника на наведени дан, одрасли корисници чине 42, а старији 203 – што представља 82,85% корисника.

Пребивалиште корисника који су на дан 31. децембра 2016. године користили смештај у Установи, карактерише 117 корисника са територије округа Установе, те тренд повећања броја корисника ван округа – 128 корисника, што представља 52,24% од 245 корисника на наведени датум.

Корисници немају праксу да пријаве пребивалиште на адресу Установе, тако да је на крају посматраног периода било пријављено само 15 корисника.

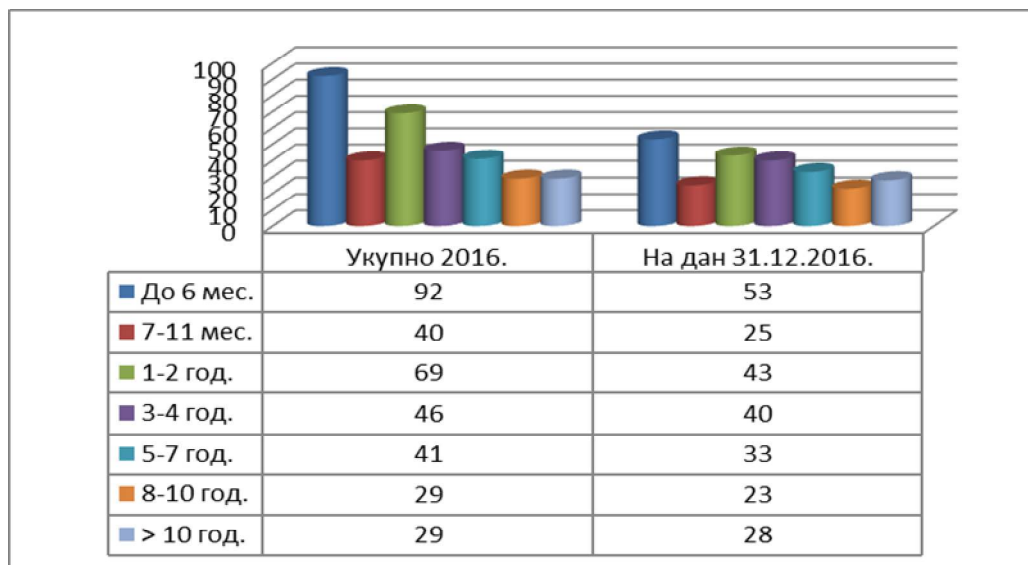
Табела 5. Разлог смештаја у Установу

Разлог смештаја	Старосна структура – укупан број корисника у 2016.		
	Одрасли	Старији	Укупно
Корисник нема ближих сродника, деце, брачни/ванбрачни партнер	10	49	59
Породица корисника није спремна да води бригу о њему	7	42	49
Породица нема услова / има тешкоће у организацији свакодневног функционисања	4	69	73
Угроженост / насиље у породици	7	10	17
Социо – материјална угроженост породице (и корисника)	6	74	80
Лични избор корисника	13	55	68
Друго	0	0	0
УКУПНО	47	299	346

Основни узрок смештаја корисника у Установу се огледа у чињеницама да постоје евидентне тешкоће за организовање свакодневног функционисања услед болести или старости. При томе, социо – материјална угроженост породице и/или корисника доминира са 80 случајева, а тешкоће функционисања са 73 и лични избор корисника са 68 случајева су такође значајни узроци. У односу на претходну годину, смањен је број корисника који су дошли због угрожености у породици, који износи 17 корисника.

Значајан број корисника долази у Установу због неге у поодмаклом стадијуму болести, дужина боравка корисника у дому је илустрована следећим графиконом:

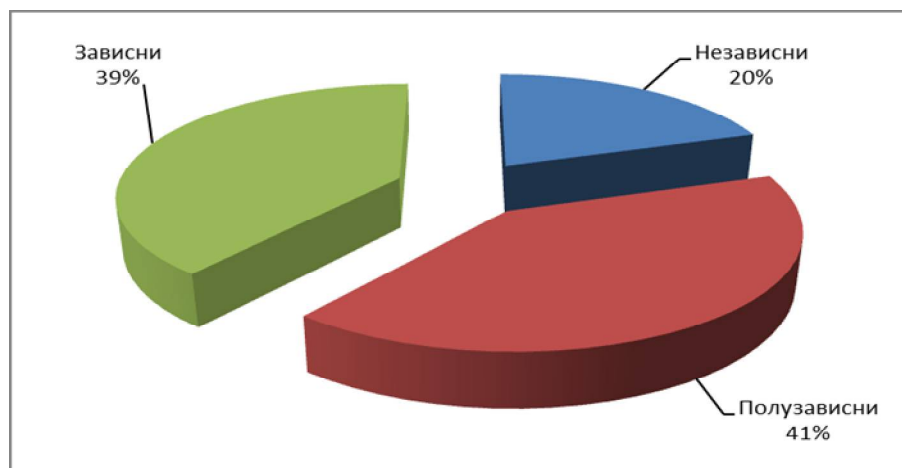
Графикон 4. Дужина боравка у дому

Не постоји равномерност у погледу дужине боравка у дому. Највише корисника, 92 – што представља 26,59% од укупног броја током године представљају корисници који бораве до 6 месеци. Најмањи број корисника који су смештени у дом 8-10 је 29, као и преко 10 година – што представља по 8,38%, али је тренд смањења у односу на раније године.

Степен функционалне зависности и менталног здравља корисника су илустровани следећим графиконом:

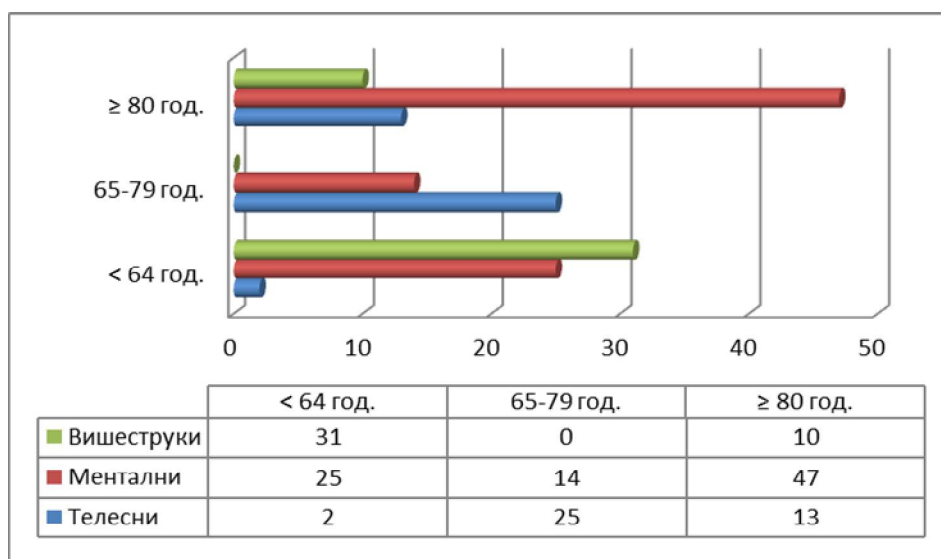
Графикон 5. Степен функционалне зависности

На дан 31. децембра 2016. године у Установи је било смештено 176 корисника очуваног менталног здравља, а 69 корисника је имало утврђене патолошке промене у погледу менталног здравља, у односу на 245 корисника.

У односу на претходне године констатован је опадајући тренд од 25% корисника очуваног менталног здравља, односно опадајући тренд од 28% корисника код којих су утврђене патолошке промене у погледу менталног здравља, уз смањење броја корисника.

Графикон 6. Врсте инвалидитета, обзиром на старост корисника

Обзиром да је лекар специјалиста дијагностификовао менталне и вишеструке тешкоће и телесне инвалидитете код 167 корисника – што представља 68% од броја корисника на дан 31. децембра 2016. године, указује на потребу ангажовања већег броја стручних радника и адекватног особља у низу, због увећања броја психички измењених корисника. При томе је 51.5% корисника у групи 65-79 година старости.

Корисници традиционално имају редовне контакте, које карактеришу обостраним посетама, коришћењем телефона и интернет комуникацијама. Структуру контаката илуструје следећа табела:

Табела 6. Начин одржавања контакта са сродницима

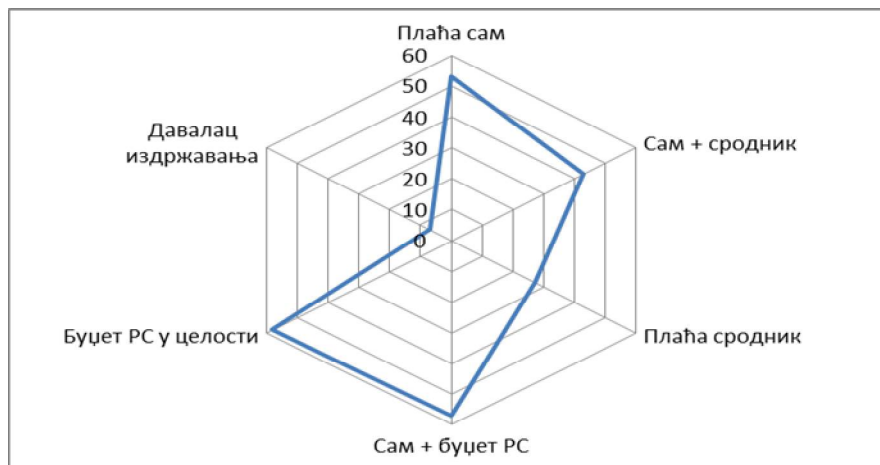
Начин одржавања контакта	Старост			Укупно
	< 64	65-79	≥ 80	
Редовно (најмање 1 месечно) се виђа са сродницима у дому и проводи викенде и празнике у породици	8	25	17	50
Редовно се виђа са сродницима у дому (најмање 1 месечно)	14	58	50	122
Повремено (мање од 1 месечно) се виђа са сродницима у дому	6	62	31	99
Ретко се виђа са сродницима, без предвидљиве динамике	13	13	16	42
Не виђа се са сродницима, али контактирају путем телефона, интернета...	6	12	14	32
Без контакта	0	0	1	1
У К У П Н О	47	170	129	346

Редовне и повремене контакте са сродницима остварује 78,32% корисника. У односу на раније године смањује се број корисника који су без контакта.

Са аспекта старатељске заштите може се констатовати да 202 корисника – што представља 87% од укупног броја корисника није под старатељством. Од тога 17 корисника има сродника или непосредног старатеља, а код 13 корисника се као старатељ идентификује Центар за социјални рад.

Начин плаћања услуга Установе, може се илустровати следећим графиконом:

Графикон 7. Начин плаћања смештаја

Од укупног броја корисника на крају године, буџет РС је учествовао или плаћао у целости смештај 115 корисника – што представља скоро 47%, док су сродници у потпуности или делимично плаћали за 70 корисника. Само 21,63% корисника плаћа сам смештај у целости, а за 2,86% корисника смештај плаћа давалац издржавања.

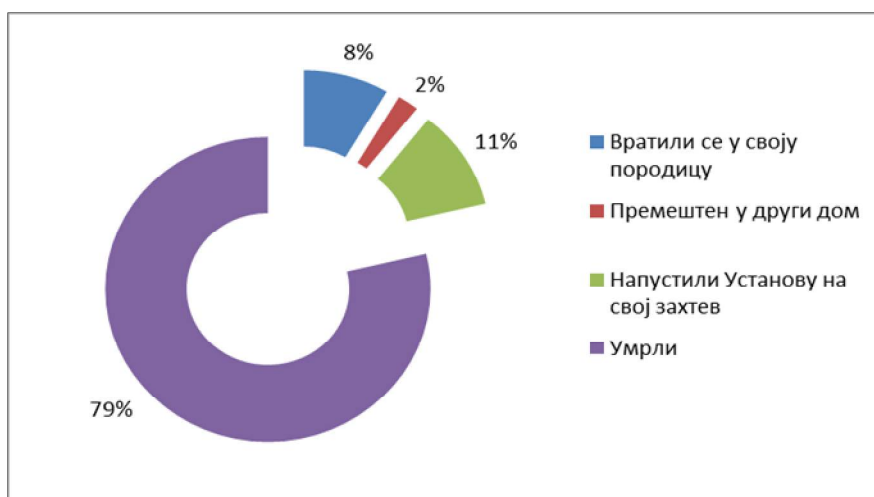
Током године спровођене су анкете, методом случајног узорка или популације, којима су обухваћени рад стручних радника, услуга неге, хигијена, организација слободног времена и исхрана.

Сагледавањем резултата парцијалних анализа, може се констатовати високи ниво задовољства корисника радом стручних радника, услуге неге и хигијене. У погледу исхране и организације слободног времена корисници су изразили задовољство.

IV 3. Флукуација корисника

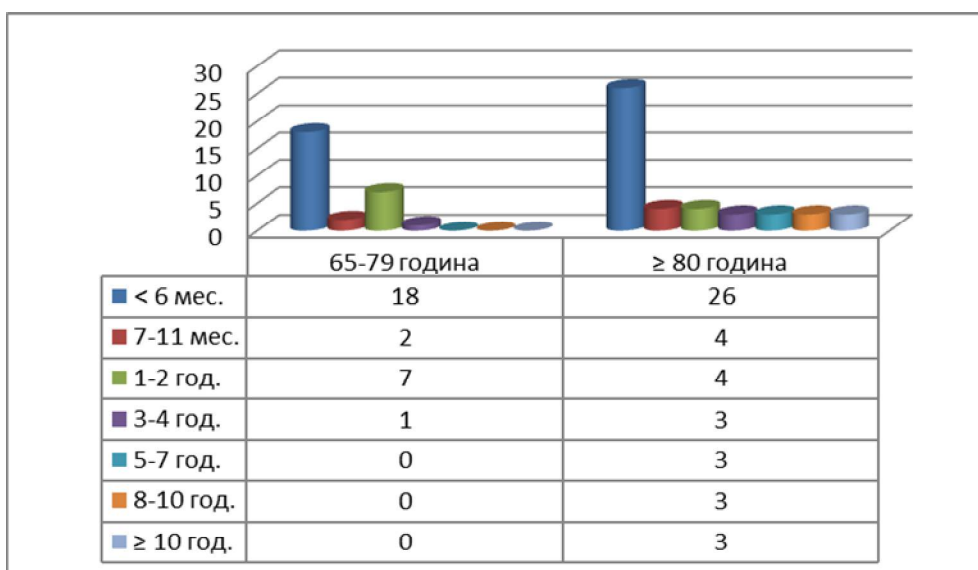
Флукуација корисника током године је значајно смањена у односу на претходну годину, а може се илустровати следећим графиконом:

Графикон 8. Разлози престанка смештаја

Домски смештај током године је престао за укупно 94 корисника, разлози престанка стагнирају у односу на радније године. Умрлих је 74, а основни разлози су да се ради о старијим корисницима у 46, и болест са којом су дошли у дом 28 случајева.

Графикон 9. Дужина боравка у случајевима наступања смрти корисника

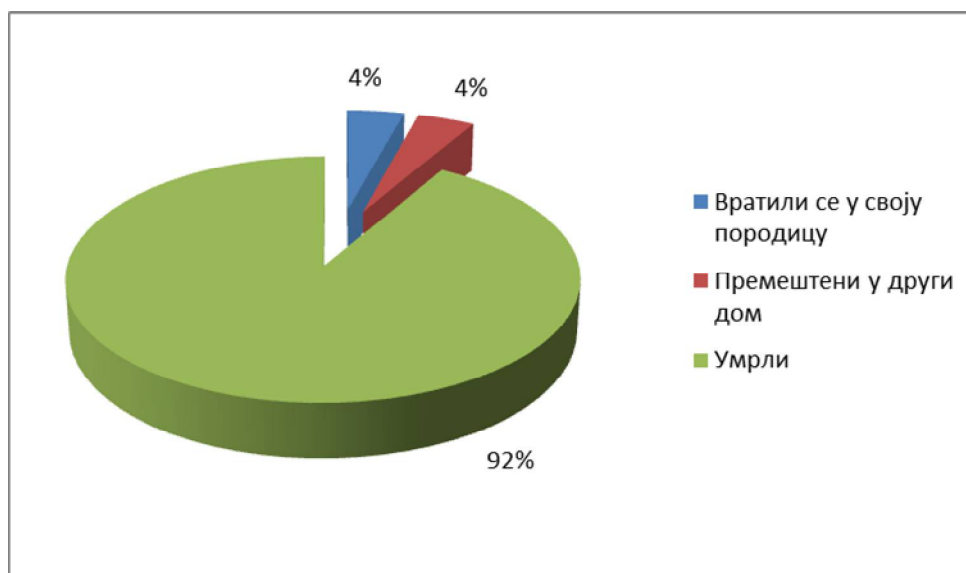

Код корисника је најчешће, у 44 случаја – што представља 59,46%, смрт наступила у периоду до 6 месеци од смештаја. То је последица чињенице да су корисници смештани у Установу из болнице у терминалном стадијуму болести, а породица није била у ситуацији да пружи адекватну негу пред крај живота.

Током године, као и ранијих, није било случајева самоубиства, убиства или несрећних случајева корисника.

У погледу смештаја корисника у Установи који је трајао мање од 6 месеци, разлози престанка смештаја су илустровани следећим графиконом:

Графикон 10. Разлози престанка смештаја који је трајао мање од 6 месеци

Обзиром на проценат заступљености узрока смрти корисника, евидентно је да се у 44 случаја (19 код корисника 65-79, а 25 код корисника ≥ 80 година) – што представља 92% разлога престанка смештаја у кратком року.

Током године није било нереализованих смештаја за независне кориснике због попуњености капацитета, осим за смештај у стационарне собе кратко време.

IV 4. Насиље над корисницима

Током извештајног периода није било пријаве насиља над корисницима од стране запослених. У случајевима сукоба између корисника поштује се Правилник о инцидентним ситуацијама.

Превентивне активности огледају се у сарадњи социјалних радника и психолога Установе са неуропсихијатром и другим лекарима консултантима Установе, кроз рад са корисницима, инструкције запослених везане за прилагођен приступ и стручни рад са ризичним групама корисника.

IV 5. Здравствена заштита

Основно полазиште је да се здравствена заштита у Установи организује на нивоу испуњености услова за пружање примарне здравствене заштите.

На годишњем нивоу се, након прибављеног мишљења Завода за јавно здравље Сомбор, са Републичким заводом здравственог осигурања – Филијала за Западно Бачки округ закључује Уговор о пружању услуга здравствене заштите корисника, којим се регулишу области финансирања одговарајућег броја и структуре здравствених радника и набавка непходних лекова и санитетског материјала.

Здравствена заштита корисника се проводи као примарна здравствена заштита из области опште медицине и стоматолошке заштите, те специјалистичке здравствене заштите: интерне медицине, психијатрије, неурологије и физикалне медицине.

Здравствена заштита се обавља на нивоу Служби здравствене заштите (у даљем тексту: Служба) сваког од домова. Примарну здравствену заштиту обављају лекари опште медицине из Дома здравља „др Ђорђе Лазих“ (у даљем тексту: Дом здравља), а специјалистички прегледи се реализују ангажовањем лекара консултаната по позиву и лекара специјалиста Здравственог центра „др Радивој Симоновић“.

Здравствену заштиту пружа 24 здравствена радника у радном односу код Установе, и то: 2 главне медицинске сестре Служби по домовима, 19 медицинских сестара – техничара и 3 физиотерапеута.

Рад лекара се одвија према програму, одређене дане током недеље и по позиву, у оба дома. Рад медицинских сестара је организован у три смене по објектима. Физиотерапеути пружају услуге у 2 смене, у кабинетима за физикалну терапију и стационару.

Недељом и ноћу све интервенције у вези здравствене заштите корисника обавља Служба хитне медицинске помоћи, врши транспорт корисника на специјалистичке прегледе или на болничко лечење, а по потреби попуњава и умрлице.

Током рада, Службе воде потребну документацију: здравствене и терапијске картоне корисника; протоколе: прегледа корисника, давања терапије, стерилизације, специјалистичких прегледа, купања и пресвлачења корисника, набавке лекова и дежурства; књиге: наркотика, инфузионе терапије и инхалације; те евиденције: давања Модитен депо терапија и Анти шок терапија.

Сагледавањем података о пруженим здравственим услугама током извештајног периода можемо констатовати да је обављено укупно 8.588 здравствених прегледа, при чему је прегледа и консултација са лекаром специјалистом било више за 8,77% више у односу на претходну годину.

На сегменту предузимања превентивних мера, ради спречавања настанка тежих обољења (вакцинација, мерење ТА, ШУК, савети...) констатује се предузимање 8.038 здравствених услуга, што је за 9,72% мање у односу на претходну годину.

Рехабилитациони третмани у Установи су организовани на основу захтева лекара специјалисте физијатра, при чему је реализовано 8.139 третмана, што у односу на претходну годину представља смањење 17,5% обима. Овакво смањење обима је узроковано смањењем броја корисника, као и све већим уделом корисника у терминалним стањима или веома тешког здравственог стања, због којих се врши редукација примене истих.

Током извештајног периода упућено је 7 корисника у Бању Бездан.

Током извештајног периода није било епидемије.

Основни проблеми током реализације здравствене заштите корисника се огледају у чињеницама да: нема довољан број здравственог особља (недостаје 1 лекар опште праксе и 5 медицинских сестара), изразито ниска примања ове групације запослених, неадекватни просторно – функционални услови објеката, недостатак лежачева, недовољна средства за набавку ампулираних лекова и проблеми партиципације при набавци лекова за кориснике којима смештај плаћа Буџет РС, потреба дефинисања недостајућих процедура, као и набавка квалитетног софтвера.

V СТРУЧНИ РАД

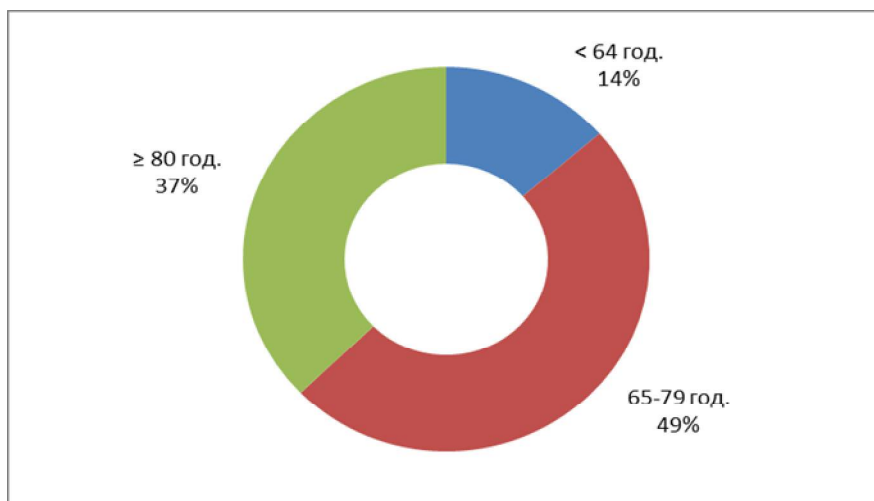
Стручни рад са корисницима домског смештаја води Служба социјалне заштите у сарадњи са Центром, који се базира на опсервацији документације и комуникацији са корисником и његовом породицом.

Често се пре смештаја у Установу врши посета кориснику у стану или током болничког лечења, а активности се интензивирају смештајем корисника у Установу.

V 1. Стручни социјалн рад и рад психолога

Пружање услуга стручног рада, поред 2 социјална радника, обезбеђује и психолог, који као и социјални радници учествује током активности пријема корисника и приликом сачињавања Индивидуалног плана услуге. Дијагностика корисника се обавља по пријему корисника, приликом идентификованих промена у понашању, током процеса рекатегоризације, односно на захтев лекара и центра за социјални рад.

Графикон 11. Урађена процена / поновни преглед

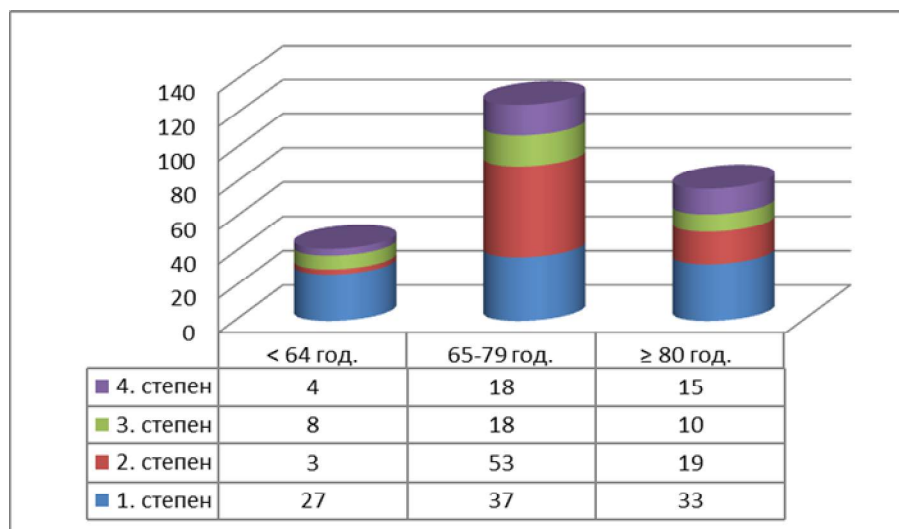

За свих 346 корисника који су током извештајног периода користили домски смештај је урађена Почетна процена, након краћег периода адаптације. Поновна процена урађена је за све кориснике у нормираном периоду.

Како се током стручног рада у Установи примењује Скала процене функционалне ефикасности и утврђује доминантни степен подршке код корисника, степен подршке кориснику је илустрован следећим графиконом:

Графикон 12. Степен подршке

Уочљива је дисперзија корисника свих група узраста према сва четири степена подршке, међутим евидентно је да се у групи 1. степена подршке налази 97 корисника – што представља 39,59%, односно 75 корисника у групи 2. степена подршке – што представља 30,61% од укупног броја корисника на крају извештајног периода.

Последице претходно констатованог се рефлектују на планирање смештајних капацитета, просторну и персоналну адаптацију услова смештаја независних корисника у капацитет за смештај зависних корисника.

У складу са Правилником о минималним стандардима, индивидуални План услуге током извештајног периода је урађен за 100% корисника, према структури узраста корисника током 2016. године.

Дијагностичком обрадом обухваћено је 346 корисника, при чему је сачињено 120 интервјуа и Плана услуга по пријему нових корисника, а код значајног броја корисника обављено неколико стручних разговора, психолошких интервенција приликом адаптације корисника на дом, саветодавних разговора, односно мотивисања за учешће у радно – окупационим активностима.

Највећи број активности се односио на саветодавни и терапијски рад – којих је било 2.784 што представља увећање од 49% у односу на претходну годину; односно кризне интервенције које су се односиле на здравље, егзистенцијалне проблеме, проблем адаптације и комуникације међу корисницима и са породицом, незадовољство окружењем, при чему су примењивани индивидуални рад, дијагностика, саветовање и учешће у раду стручних тимова.

Одржано је 18 домских заједница. Спроведена је анкета о задовољству корисника услугом Установе, при чему је 90% корисника изразило задовољство пруженим нивоом услуга.

Стручни радници су током године интервенисали или посредовали код других државних институција, за потребе корисника, у погледу: израде извода из матичних књига, израде личних карти, здравствених књижица и друге документације цирку 350 случајева.

Установа има дефинисане писане процедуре за разматрање притужби корисника, током извештајног периода од стране корисника евидентиране су 3 усмене притужбе и жалбе.

Установа нема дефинисане писане процедуре за примену рестриктивних поступака, а током године није било примене рестриктивних поступака. У оквиру Установе формиран је интерни тим за поступање у случају насиља над корисницима.

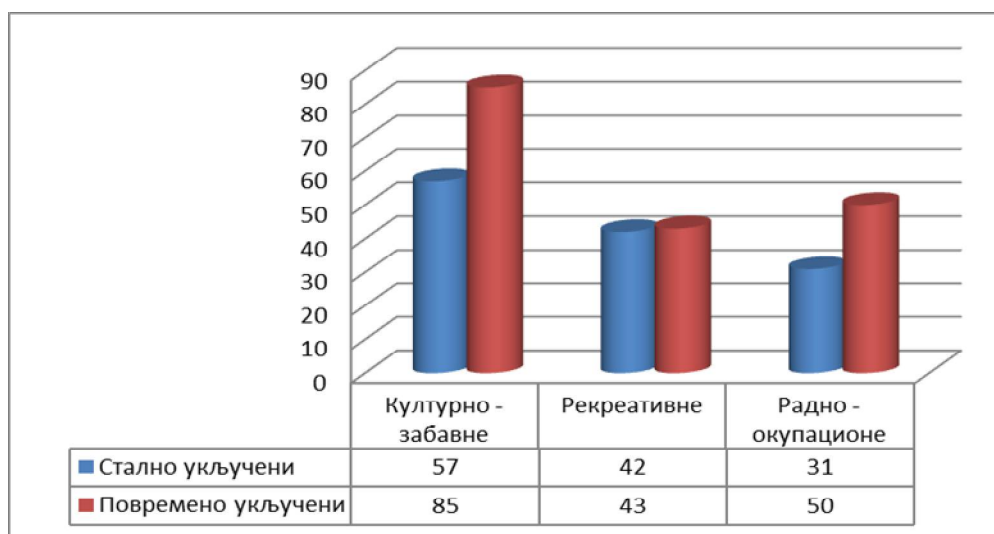
Социјални радници воде одговарајуће евиденције и документацију о корисницима, прописану од стране надлежних органа. Међутим, број и структура корисника, као и бројност особља Установе не пружају услове за пружање потпуније услуге и вођења целисходних евиденција на основу којих се стварају претпоставке за свестранију анализу и предлагање оптималних решења.

V 2. Културно - забавне, рекреативне и радно - окупационе активности

Дугогодишње искуство запослених у Установи, приликом креирања слободног времена корисника има за циљ коришћење и очување животног потенцијала корисника, а манифестује се:

1. *Културно – забавним* активностима: подразумевају организовање наступа појединаца и група приликом обележавања рођендана корисника, музичких и литерарних наступа, драмских перформанса, филмских пројекција, такмичења у декорацији, наступа културно уметничких друштава и слично.
2. *Рекреативним* активностима: које подразумевају шетње у природи, сакупљање лековитог биља, вожња фијакером, посете корисницима других домова, излети у природу на језеро и канале, такмичење у пикаду.
3. *Радно – окупационим* активностима које доприносе оспособљавању и већој самосталности корисника кроз креативно изражавање и вежбање координације покрета.

Графикон 13. Укупан број укључених корисника у активности

Активности се реализују кроз стално и повремено ангажовање корисника.

Сталне активности се организују у оба дома, при чему су најзаступљеније:

- 1) Секције ручног рада, кроз активности израде; огрлица од материјала за ткање, плетење корпи, јелки, венаца од новинске хартије, израда лутака за јаслице, икебана од кукурузовине и сувог цвећа, штрикање, хеклање, предмета од каменчића и орахове љуске, рад са гипсом, свилом.
- 2) Ликовна секција, кроз: израде позивница, честитки, шарање јаја, цртање.
- 3) Уметничке секције кроз: организовање концерата музичке школе, културно уметничких друштава, посете позоришту, филмске пројекције, поетске вечери, тамбураше, рад у библиотеци.

Псебан тон даје манифестација на месечном нивоу обележавањем рођендана корисника, приредба деце из вртића, вежбање уз стручну помоћ физиотерапеута, филмске пројекције и слично.

Повремене активности чине различити културно – забавни и спортско – рекреативни садржаји, кроз квалитетно и креативно осмишљене активности: Такмичење „Ускршња декорација“ у Молу, посета корисницима „Дома за негу“ у Апатину, излети у природу, возња фијакером, шах и забавне игре, меморијске игре, продајна изложба радова корисника, посете изложбама фотографија.

Током манифестације „Сунчана јесен живота“ одржан је низ манифестација, од којих се издвајају: деца из вртића „Вера Гуцуња“, наступи КУД „Раванград“ из Сомбора и „Растињско коло“ из Растине, концерт музичке школе „Петар Коњевић“, Концерт тамбураша Николе Маширевића, уз вођство песника Давида Кецмана.

У рад са корисницима, сродницима и особама из непосредног окружења укључени су чланови стручног тима, а основно ограничење приликом реализације наведених садржаја огледа се у старости и болести корисника, односно проблем транспорта.

VI ОСТАЛЕ УСЛУГЕ КОЈЕ УСТАНОВА ПРУЖА

Установа је током извештајног периода пружала услугу помоћи и неге у кући, а током године је престала са радом „Сервиса прања и пеглања веша, због неисправних уређаја за обављање посла за потребе установе.

Службе заједничких послова Установе обављају: правно – административне и финансијске послове, вешераја и хигијенског одржавања објеката, те обезбеђења.

VI 1. Помоћ и нега у кући

Као отворени облик социјалне заштите „Помоћ и нега у кући“ остарелим и немоћним лицима је регулисана општим актима Града, Уговором о обезбеђивању услуге помоћи и неге у кући са Установом и статусном улогом Центра, чиме је успостављен систем, финансирање и функционисање пројекта.

Право на негу и помоћ у кући, у зависности од психофизичког и здравственог стања корисника, различитог нивоа социјалне заштите, хигијенско – здравствене и сервисне услуге остарелим и немоћним лицима, утврђује Центар.

Основни задатак овог облика социјалне заштите је да допринесе побољшању или одржавању здравља корисника и побољшању осталих услова у циљу подршке дужем и самосталнијем животу корисника у сопственим кућама и становима.

Током извештајног периода, услугу „Помоћ и нега у кући“ је обављало 64 лица, при чему је просечно месечно остварено ~ 6.200 сати услуге. На дан 31. децембра 2016. године било је 324 корисника услуге у граду Сомбору, 15 насељених места и 16 салашких насеља.

Основна је оцена да је пројекат „Помоћи и неге у кући“ пружан у складу са нормативима, а сарадња са Центром се генерално може оценити као задовољавајућа.

VI 2. Службе у функцији делатности

Службе заједничких послова, организоване по секторима и службама Установе, обављају послове: правно – административне, финансијске, вешераја и хигијенског одржавања објеката и обезбеђења објекта, у функцији остварења задатака Установе.

- 1. Служба правно – административних послова:* обавља правне, кадровске и административне послове у функцији делатности Установе.

Активности карактерише благовремено обављање послова стручне помоћи службама и запосленим, праћење регулативе која се односи на делатност Установе и област радних односа.

Током извештајног периода обављани су послови за 7 седница Управног одбора са 24 тачке дневног реда, односно Надзорног одбора са једном седницом и четири тачке дневног реда.

У области радних односа евидентирано је: једно заснивање радног односа на неодређено време са медицинском сестром, 16 заснивања радног односа на одређено време са медицинским сестрама, неговатељицама и једним куваром, 2 одласка у пензију (старосна и породична), један технолошки вишак и један споразумни престанак радног односа. Такође је било: 1 суицид запосленог, 1 лакша повреда на раду и упућивање 2 запослених на ванредни периодични преглед, по захтеву лекара.

Поднета је 1 тужба Основном суду и покренут је 1 поступак извршења.

Од стране инспекцијских органа било је 5 инспекцијских надзора различитих области пословања.

У оквиру административно – техничких послова у деловодни протокол је заведено је 251 предмет, при чему је било 119 решења о смештају корисника, 116 захтева за смештај корисника, 141 достава С-3 обрасца, 74 обавештења и решења о престанку смештаја због наступања смрти, 11 решења о престанку смештаја због напуштања. Такође, извршена је достава интерним доставним књигама за Дом пензионера 1.529 и Дом за негу и стара лица 290 предмета.
- 2. Служба финансијских послова:* вођене су пословне књиге и друге евиденције, са потребном документацијом на основу којих се евидентирају све трансакције којима се исказују промене стања на имовини, потраживањима, обавезама, изворима финансирања, расходима, издацима, приходима и примањима, те утврђивање пословних резултата.

Проблеме у функционисању службе представљају: висок ниво ненаплаћених фактурисаних потраживања од корисника и непостојање средства обезбеђења за плаћање за пружене услуге, непостојање комерцијалне службе, службе јавних набавки, недостатак запослених, морално обезвређене постојеће софтверске апликације за обављање финансијских послова.

У процесу набавки спроведени су поступци: 2 отворена поступка за набавку добара, 6 поступака јавне набавке мале вредности добара (од којих је 1 обустављен), 6 набавки поручбеницом у области добара и 6 у области услуга. Пријављена су 2 запослена за полагање испита.

3. *Служба вешераја и хигијенског одржавања објеката*: Служба вешераја и хигијенског одржавања објеката се обавља на нивоу домова.

Током године опране је око 70.000 килограма веша, машинско и ручно пеглање око 50.000 килограма постељине, веша и гардеробе корисника.

Потрошено је 2.500 килограма детергента за прање, 1.000 литара омекшивача, 600 литара избелјивача и коришћење 1.500 рукавица за једнократну употребу.

Крајем године из буџета РС је набављена по једна машина за прање, сушење и пеглање веша. Иста није инсталирана због недостатка средстава за реконструкцију електро и машинских инсталација вентилације простора.

4. *Служба текућег одржавања*: је током извештајног периода обављала ургентне послове текућег одржавања опреме и објеката Установе.

Функционалност објеката је сачувана радовима на: санацији водоводних, електро и грејних инсталација; поправки на опреми вешераја, термичким и расхладним уређајима; замене оштећене керамике; те осталих послова у функцији одржавања.

У оквиру текућег одржавања приметан је недостатак поуздане евиденције о обиму и врстама поправки и ремонта које запослени сами обављају, а евидентан је недостатак запослених.

5. *Служба смештаја и угоститељства*: обезбеђује исхрану корисника смештених у домове.

Пред крај извештајног периода је, због стања кухиње и опреме, од стране инспекције билоо забрањено припремање оброка у кухињи Дома пензионера.

Крајем године су из буџета РС обезбеђена средства за набавку санитетског возила са припадајућом медицинском опремом.

VII ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Сагледавањем Извештаја о раду Геронтолошког центра „Сомбор“ за 2016. годину, пресеком стања се могу констатовати следеће напомене:

1. Основна делатност Установе током године остваривала се обезбеђењем и пружањем услуга Домског смештаја и Помоћи и неге у кући.

Установа се позиционира на примену институционалних и ванинституционалних облика заштите корисника услуге.

2. Смештај корисника услуге се врши на две локације, при чему је смештајни капацитет у 5 објеката 310 лежајева, у 168 смештајних јединица различитог капацитета.

Током извештајног периода услуге Установе је користило 346 корисника, од чега је 120 нових корисника, а на крају године Установа је опслуживала 245 корисника.

Функционисање Установе карактеришу проблеми везани за: грејање у Дому за негу и стара лица, кухиња, лифт и прокишњавање крова у Дому пензионера, стање водоводних, електро и сигналних инсталација у оба дома, неадекватан квалитет и недовољан број мобилијара за подршку корисницима, неадекватна инсталација на вешерају у Дому пензионера, возни парк, опрема за противпожарну заштиту и осветљење, недостатак информационо – комуникационе опреме.

3. Организацију и услове рада Установе карактеришу неадекватна норматива у погледу статутарних одредби, организације и систематизације радних места, недовољан број запослених, недовољан обим и квалитет обуке и стручног усавршавања радника.

Установа је током извештајног периода сарађивала са широком лепезом државних, покрајинских и локалних органа и организација, установама у области здравства, образовања, јавним и приватним донаторима, те средствима информисања.

4. На крају извештајног периода било је 100 корисника мушког и 145 корисница женског пола. При томе је попуњеност капацитета на крају године износила 79,03%, са трендом повећања броја корисника.

Од корисника на крају године, евидентно је да 17,14% потиче из групе до 64 године старости, 51,42% корисника из групе 65-79 година старости, а 31,44% корисника старијих од 80 година.

Карактеристично је да је 42,77% корисника пре смештаја у Установу живело само. У погледу образовног статуса настављен је тренд да лица са основним образовањем чине већину – 53,75% популације.

У погледу функционалне зависности може се констатовати да је 39% зависних, 41% полузависних и 20% независних корисника. При томе је лекар констатовао менталне и телесне инвалидитете код 68% корисника, од чега је 51,5% корисника у групи 65-79 година старости.

Значајан број корисника долази у Установу због неге у поодмаклом стадијуму болести, па је чак 26,59% корисника боравило у дому мање од 6 месеци од пријема.

Од укупног броја корисника на крају године, буџет РС је учествовао или плаћао у целости смештај за 46,94% корисника, сродници потпуно или делимично 28,57%, сами корисници плаћају смештај у 21,63%, а за 2,86% смештај плаћа давалац издржавања.

5. Флукуација корисника је значајно смањена у односу на претходну годину, при чему се: 8% вратило у своју породицу, 2% је премештено у други дом, 11% је напустило Установу на свој захтев, а 79% је умрлих због доласка у терминалним стадијумима болести и старости корисника.
6. Током године није констатовано насиље над корисницима.
7. Здравствена заштита се обавља на нивоу Служби здравствене заштите, при чему примарну здравствену заштиту обављају лекари опште медицине Дома здравља, а специјалистички прегледи ангажовањем лекара консултаната по позиву и лекара специјалиста Здравственог центра.

Проблеми функционисања здравствене заштите су на сегментима: недовољан број здравственог особља, функционални услови објеката, недостатак опреме, недостатак ампулираних лекова, ниска примана особља и недостатак софтверских апликација и дефинисаних процедура за одређене области.

8. Стручни рад са корисницима домаћој смештаја води Служба социјалне заштите, коју обезбеђују 2 социјална радника и 1 психолог.

Отежавајућу околност представља дисперзија корисника свих група узраста према сва четири степена подршке, а проблем је што се у 1. степену подршке налази 39,59% корисника, а у 2. степену 30,61% корисника, што се рефлектује на потребе за простором, опремом и довољним бројем особља.

Креирање слободног времена корисника има за циљ коришћење и очување животног потенцијала корисника, а манифестује се: културно – забавним, рекреативним и радно – окупационим активностима.

Евидентна је заинтересованост корисника за ову област активности радом кроз секције, посете дне, културних, уметничких и спортских делатника из окружења, кроз стално и повремено ангажовање корисника.

9. Пројекат „Помоћ и нега у кући“, у сарадњи са Градом и Центром реализује се на годишњем нивоу, при чему је током извештајног периода било 324 корисника на територији Града, насељених места и селашких насеља, које је обилазило 64 лица.

10. Деловање стручних служби Установе је у функцији реализације делатности Установе, а детектовани недостаци указују на потребу значајних активности реанимације запослених, вишег нивоа координације рада и планирања активности у процесу интегративне сарадње запослених и менаџмента Установе.

11. Сматрамо да је неопходан виши ниво координације са надлежним републичким министарством, покрајинским секретаријатом и органима управљања, у погледу планирања активности, обезбеђења средстава и обезбеђивања потребног нивоа сагласности на захтеве Установе.

Обзиром на претходно изнето, сматрамо да је годину карактерисало низ сложених и специфичних проблема и услова, ограничени економски, смештајни и расположиви персонални ресурси, којима је Установа одговорила на прихватљив, али могуће бољи начин у наредном периоду.

ИСТУСКИН ПРИБИЛ
АУТОНОМНА ПРАВИЛНА ВОЈВОДИНА
ГЕРОНТОЛОШКИ ЦЕНТАР „СОМБОР“

Број: 63-09/97

Датум: 14.02.2013 год.
СОМБОР

в.д. Директор

Зоран Дрча

